

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Conducătorii masselor.

I.

În momentul în care un anumit număr de ființe viețuitoare, fie că sunt turme de vite, ori mulțimi de oameni, au ajuns să fie unite, ele în mod instinctiv se pun sub conducerea și autoritatea unui șef. La mulțimile de oameni de multe ori adevăratul șef e numai un simplu conducător, căruia însă i se dă un rol însemnat. Voința sa este simburele, în jurul căruia se formează și se identifică părerile. El formează primul element de organizare a mulțimilor eterogene, și el pregătește organizarea lor sectară. Deocamdată conduce numai mulțimile, căci fiecare mulțime e o turmă ascultătoare, care niciodată nu poate fi fără stăpân.

De cele mai multeori conducătorul a fost la început singurul dintre cei conduși. El însuși fusese hipnotizat de ideea, al cărei apostol a ajuns să fie mai târziu. Și ideea l-a covârșit în așa măsură, încât toate celelalte au dispărut de lângă ea, și orice altă părere contrară a devenit pentru el o rătăcire, o superstiție. Așa s'a întâmplat de ex. cu Robespierre, care a fost hipnotizat de ideile filozofice ale lui Rousseau în așa măsură, încât pentru propagarea lor s'a folosit până și de mijloacele inchiiziției.

De cele mai multeori conducătorii nu sunt oamenii gândirii adânci, dar sunt oamenii acțiunii. Agerimea minții le lipsește, și trebuie să le lipsească, pentru că mintea ageră duce de regulă la desperare și la inerție. Ei se recrutează mai ales dintre nervoșii, agitații, scrințiții, cari stau pe pragul nebuniei. Oricât de absurdă să fie ideea propagată de ei, ori scopul pe care-l urmăresc, față de convingerile lor rămâne neputincioasă orice logică. Desprețuirea de o parte, ori persecuția de altă parte, nu-i conturbă

de loc, ci cel mult dacă-i irită și mai mult. Interesele familiare, interesele personale, toate vin jertfite din partea lor. Chiar și simțul de conservare proprie la ei e descopiat din zala datorințelor față de ei înșiși, așa, că singura remunerație la care aspirează este numai *mar-tiriul*. Puterea credinței lor imprumută și vorbelor lor o mare putere sugestivă, și mulțimea e totdeauna gata să asculte pe acela, care are voință tare, impunătoare. Oamenii uniți în mulțimi renunță toți dela voința lor proprie și să supun în mod instinctiv proprietarului unei *astfel* de voințe.

Popoarele nu au dus niciodată lipsă de conducători, dar aceștia au trebuit să fie totdeauna însuflețiți de puternicile convingeri, pe cari le aveau apostolii. Oratori subtili, cari urmăresc interese proprii și caută să convingă prin gâdilirea instinctelor josnice, nu au prea mare influență asupra mulțimilor, ci influența lor e totdeauna efemeră. Cei stăpâniți de convingeri, cari au ridicat sufletul mulțimilor, ca Petru pustnicul, Luther, Savonarola, și toți oamenii revoluțiunii, au fascinat mulțimile după ei au fost fascinați! Natural, că pe calea aceasta au putut apoi să dea naștere în sufletele oamenilor acelei puteri enorme, care se numește *credință*, și care face din om un adevărat sclav al visurilor sale!

A sădi credință în sufletele oamenilor, fie credință religioasă, politică, sau socială, credință față de o persoană, ori față de o idee: acesta e rolul însemnat al conducătorilor mari, și acesta e motivul, că ei au o influență atât de mare asupra mulțimilor. Dintre toate puterile cari stau omenimei la dispozițiune, *credința a fost totdeauna cea mai tare*, așa, că în evanghelie cu tot dreptul se spune, că credința e în stare să mute munții din locul lor. Dă omului credință, și i-ai dat putere de zeceori mai mare cum o

avea până aci. Cele mai mari evenimente istorice au fost provocate de oameni obscuri, cari nu aveau alta decât *credința* în ideile și idealele lor. Nu învățații și filosofi, și mai ales un scepticii au întemeiat religiunile cele mari, cari au stăpânit lumea, și împărățiile cele mari, cari se întindeau de la un capăt de lume până la celalalt, ci cei stăpâniți de *credință*!

În exemple de natura aceasta trebuie însă să figureze conducători mari, de aceia, cari sunt destul de rari, pentru că istoria să poată ținea în evidență numărul lor. Ei formează apoi truntea celui șir fără sfârșit, care să începe cu ei, cu spiritele puternice de conducere, și se termină cu muncitorul dur, care își fascinează tovarășii, repetându-le neîntrerupt formule neînțelese, dela aplicarea cărora el așteaptă cu siguranță realizarea tuturor visurilor și tuturor nădejdlor sale.

În toate păturile sociale, în cele de sus, ca și în cele mai de jos, omul în momentul în care nu mai stă izolat, singur pentru sine, vine supus legii de a avea un conducător. Cei mai mulți oameni, mai ales cei aparținători păturilor de jos, nu au nici cea mai palidă idee despre altceva, decât numai despre ocupațiunea lor, despre meseria lor. Nu sunt deci în stare să se conducă, ci se supun conducerii altuia, conducerii șefului. În cas de necesitate conducătorul poate fi înlocuit, dar nu pentru totdeauna, cu aparițiile periodice, cari fabrică păreri pe seama cetitorilor (înțelege: ziarele) și ofer acestora frase, cari îi dispensează dela orice cugetare.

Autoritatea conducătorilor mulțimii e din cale afară despotică, dar tocmai acestui despotism își mulțamește eficacitatea. S'a putut vedea de multeori, cum conducătorii își câștigă ascultare la cele mai turbulente grupuri de muncitori, pe cari ei le aduc la tăcere

mai curând decât trupele militare, cu toate că ei nu au nici o armă și nici un sprijin pe seama autorității lor. Am văzut, cum ei hotărâsc oarele de lucru, urcarea prețurilor, începerea grevei și terminarea ei, etc. și mulțimea se acomodează dispozițiilor lor mai cu multă supunere, decât e aceea pe care o au față de legi și față de stăpânire.

Și conducătorii urmăresc astăzi cu atât mai vârtos tendința de a înlocui ei forța publică în măsură tot mai mare, cu cât văd, că forța publică poate fi atacată și slăbită. Tirania acestor stăpânitori noi face, ca masele să li se supună lor mai curând decât guvernelor. Dar dacă dispăre conducătorul, în urma vreunei întâmplări, fără a i se pune altul în loc, mulțimea devine iarăși aceea ce a fost, o masă neînchegată și fără putere de rezistență. Pe vremea unei greve, înscenată în Paris de lucrătorii dela tramvaie, a fost de ajuns să se aresteze doi dintre conducători, ca greva să înceteze numai decât. Nu năsuințele spre libertate, ci năsuințele spre servilism sunt deci stăpânitoare peste sufletul mulțimii. Mulțimile sunt atât de însătoșate de supunere, încât în mod instinctiv se subordonează fiecăruia, dacă i se impune de stăpân.

Conducătorii să impart în clase despărțite prin linii groase demarcaționale. Unei clase aparțin cei energici, cu voință, dar nestatornici, celelalte, — și aceștia sunt cei mai rari, — oamenii cu voință puternică și statornici. Cei din clasa primă sunt viteji, îndrăzneți, înfocați, și pot să conducă orice atac, pentru că știu se bage mulțimile în orice primejdie și să facă din recruți tot atâta eroi. Așa a fost Ney și așa a fost Murat, în prima împărăție franceză, și așa a fost și Garibaldi, un aventurier fără talent și fără energie, care însă cu o mână de oameni a putut pune mâna pe regatul de odinioară al Neapolei, cu toate că

FOIȘOARĂ.

Memorandul

părinților catolici din Moldavia către principele Grigorie Ghica din Moldavia pentru întărirea libertăților și a privilegiilor date catolicilor.

Acest memorandum l-a lucrat Franciscus Antonius Maria Maura, prefectul conventului catolic, și l-a dat principelui Ghica în limba românească.*

Măria Ta!

1. Măria Sa, principele de fericită memorie Istrati Dabija în diploma sa din 5 Februarie anul 7100 al facerii lumii și an. 1592 după Cristos declară de liberi de toate sarcinile pe locuitorii din Trebesch ori Baraț (Vătrași) și de un ban ce s'a ținut de episcopul catolic din Bacow.

2. Diploma din 14 a Lunei lui Cristos (Decemvrie) din 7184 anul facerii lumii, adică anul 1676 după Cristos, prin care Măria Sa principele Anton Rosset, poruncește tuturor domnilor ispravnicilor, ca

pe sacristani sau măiestri de școală (învățători) ai preoților catolici nici într'un mod să-i molesteze. Pentru aceasta îi declară pe ei de liberi de toate prestațiunile, de asemenea și vitele lor de libere și ordineză, ca catolicii în cauze spirituale să fie judecați prin preoții lor.

3. Principele Mihail Racovița ni-a dat o scrisoare de grație (diploma) din 21 luna lui Cristos (Decemvrie) 7234 (1726) ca reședința preoților catolici din Iași, pe toată luna să dea oca de oleiu, și diploma numită se întărește prin principele Grigorie Ghica în 15 Maiu 7235 (1727) și 7244 (1736) din partea principelui Scarlat Ghica în anul 7236, 23 din luna fânului (Iulie) și prin principele Constantin Tschehan (Cehan) Racovița în Maiu 7264 (1735).

4. Diploma Măriei Sale principelui Constantin Antioch (Cantimir) din 21 a lunei lui Cristos (Decemvrie) și a facerii lumii an. 7204 (după Cristos 1696), prin care părintele prefect pe lângă 2 învățători ai săi și 4 servi, precum și vitele lor și via lor se absolvă de toate tributoale.

5. Hrisovul Măriei Sale principelui Constantin Duca din luna lui Cristos (Decemvrie) al facerii lumii anul 7209 și 1761 după Cristos, întărește diploma citată sub nrul 4.

6. Măria Sa principele Nicolae Alexandru Mavroordat întărește amândouă

diplomele de sub nr. 4 și 5, dând un nou document de întărire în 9 Martie anul facerii lumii 7218 (după Cristos 1710).

7. Prin documentul de donațiune din 2 Februarie, anul facerii lumii 7241 (după Cristos 1733) principele Constantin Nicolae Mavroordat, iartă părintelui prefect tributul după 170, părintelui din Huși tributul după 30, părintelui din Saboati după 70 și părintelui din Iarovani după 30 de stupi.

8. Măria Sa principele Grig. Ghica declară pe părintele prefect de jude peste catolici prin diploma sa ce a dat-o în 2 Februarie 7249 (1741).

9. Măria Sa principele Mihail Cehan Racovița recunoaște părintelui prefect, privilegiile antecesorilor sub datul 15 Iunie 7258 (1750), adică principele declară tributul vădrărit și pogănit de iertat pentru 7 servitori aduși din țări străine pentru 50 de stupi, 7 pogoane de vii în Ropo și 6 în Mirosiadie, precum și căci-mele a părintelui prefect în strada mare în Iași pe lângă 8 darabe de vită cornută, și principele invită pe principii săi următori, ca aceste numite libertăți să le întărească.

10. Măria Sa principele Mat. Ghica prin diploma sa din 15 August 7261 (1753) reînnoește părintelui prefect libertățile, ce i-a dat principele Constantin Cehan Racovița, precum se vede sub numărul 9.

11. Principele Scarlat, fiul principelui Grigorie Ghica prin o diplomă din 24 Iulie, anul facerii lumii 7265 (1756) îi lasă părintelui prefect 4 servitori liberi de orice tribut și întărește privilegiile ce i s'a dat prin principele Constantin Racovița sub nrul 9.

12. O altă diplomă a principelui Constantin Cehan Racovița, data în 3 Maiu 7264 (1735) prin care, principele întărește toate privilegiile ce le-a dat părintelui prefect sub prima domnie a sa, le reînnoește mai ales și pentru aceea, că acele privilegii au fost întărite și de antecesorii săi, respective de următorii acestora, și principele în diploma sa se roagă de viitorii următori în acele diplome asemenea să le întărească, precum sunt de a se ceti sub nrul 9.

13. Diploma principelui Ioan Theodor (Calimach) datată din 20 Decemvrie 7267 (1759) concede părintelui prefect 4 servitori liberi de chirie, și el întărește prefectului libertățile și milele ce i s'a dat de către principii Scarlat, Ghica și Constantin Cehan Racovița, precum chiar din nrul 9 se poate vedea.

14. Diploma principelui Gregor Ioan Calimach din 5 Septemvrie 7270 (1762) își dă învoirea părintelui prefect pentru 4 servitori liberi și întărește libertățile date de principele C. Racovița, ca sub nrul 9.

15. Diplomele principilor Mateiu Ghica, dată în 15 August 7251 (1753) și

*) Franz Josef Sulzer in Geschichte des Transalpinischen Daciens Tom. III. an. 1782 p. 523—640 publică memorandumul acesta tradus pe nemțește (pag. 562). Eu l-am tradus din nemțește. Verosimil în original, adică în textul românesc, nu se va mai afla și cei de dincolo nu vor avea cunoștință despre memorandum.

acesta era apărut de trupe regulate și disciplinate.

Energia acestor conducători e puternică, dar e trecătoare, pentru că cum ajunge eroul de nou în apele vieții obicinuite, devine slab de tot. Nu mai e în stare să se gândească nici asupra celor mai mărunte lucruri, el, care mai nainte atât de bine știa să conducă pe alții. Sunt și astfel de conducători, cari își împlinesc funcția aceasta numai sub condiția, ca ei să fie neconținți conduși și înpintenți, fie de un om mai superior, ori de o idee. Ei trebuie să aibă o linie de conduită trasă deasupra lor!

Conducătorii din a doua categorie, oamenii cu voința neîntrepută, deși la ei formele sunt mai puțin lucitoare, exercită o influență colosală. Între aceștia se găsesc adevărații întemeetori de religii: Apostolul Pavel, Mohamed, apoi Columbus, Lesseps, etc. Fie că sunt inteligenți, ori mărginiți, lumea ține la ei. Statornicia pe care o au, e o însușire rară și nespuse de puternică, în fața căreia toți se pleacă. Nici nu ne putem închipui ce e în stare să facă o voință tare și statornică. Nimica nu poate să-i reziste: nici natura, nici omenirea!

Dacă am vrea să ilustrăm cu un exemplu, ce poate face o voință tare, n'ar trebui decât să înșirăm toate greutățile ce erau de învins la săparea canalului Suez, cu toate amănuntele lor... Cartea în care s'ar cuprinde numele acestor conducători, nu ar avea să însemne prea multe nume. Dar purtătorii lor au stat în fruntea tuturor evenimentelor însemnate, culturale și istorice!

Diagnoză.

— Din cartea dlui Dr. Emil Babeș. —

Suntem în oada unui bolnav: pacientul geme, toate membrele îl dor; în jurul lui stau medicii cu bărbile cărunte, cu ochelarii pe nas; sunt ani de zile de când cu aceeași stăruință de fier, cu același sistem neschimbat al lor griji de boala devinută cronică. Dar bolnavul nu se mai vindecă; din zi în zi e mai rău, ba se observă chiar semnele marazmului. Cel mai de aproape ai scumpului pacient încep să se îndoiască la vederea acestei stări dureroase: poate nu în organizmul tare al vâjnosului pacient e defectul, ci în îngrijire, în medicii cari pe lângă toată neînzăbănda, totuși — cu încăpăținarea înrădăcinată a teoreticienilor — orișbi la sistemul lor și nu permit amestecul celor nechemate și nepricepuți în ale patologiei — privilegiul lor.

Scurt și înțeles, ei declară, că asta așa trebuie să se întâmple, procedura trebuie urmată fără nici o schimbare; boala trebuie să-și urmeze cursul; criza își va

aceia din 1 Octombrie 1779 (1771) de Constantin Cehan Racovița, denumesc pe părintele prefect și pe preoții, cari atâră de el, de juri legitimi pentru toți catolicii din Moldova, în cauze de credință și demandă domnului Aga de acolo și tuturor ispravnicilor, ca să stea întru ajutorul jurilor, în cazul când ei ar avea lipsă de „puterea lumească a lui“ (Aga), ca pe cei vinovați să-i conducă la datoria lor. Tot aceasta se cuprinde și în diploma de sub nrul 2, precum se vede mai sus.

16. Sunt însă deosebite documente dela mulți alți principii, din cari se vede că tuturor părinților catolici ori preoților din Moldavia anume se concede fiecăruia 2 servitori străini (un măiestru de școală, precum se vede mai sus sub nr. 2) să fie liberi de tot tributul și peste aceasta lor li se lasă liberi 50 de stupi de albne și 10 porci de desettină sau decimă (dijmă) și 6 darabe de vită, libere de vâcșit.

Mai departe o diplomă datată în Iași din 25 Septembrie 1773 după Cr., care hospitalul lor din Iași îl declară de adevărat Oaștru și în urmarea aceasta după vinul oules în viile lor n'au de a plăti nici un vâdrărit.

Aceste sunt privilegiile pe cari eu din cele multe, cari în războiul din urmă s'au pierdut, am mai putut a le afla și cari după cum sperez eu, prin înăscuta bună voință a Măriei Tale ni se vor întări, precum și acea diplomă din procesul despre casa sa, pentru că eu de nou m'am fost rugat.

ajunge punctul de culminație și atunci suferindul se va însănătoși, sau dacă nu, va trebui să moară: mai mult ce să-i faci? aceasta e doar rânduiala naturii.

Și acum vine rândul rudeniilor! Vor putea aranja scumpului răposat o înmormântare aleasă; conștiința medicilor e liniștită, căci îngrijirea pacientului a corespuns întru toate teoriei lor: științei medicale.

Cine nu vede analogia? Scumpul pacient e sermanul nostru popor român, care pe lângă toată îngrijirea bazată pe dogme a medicilor de oasă, nu se poate ține pe picioare și a ajuns într-o situație de tot deplorabilă.

Din acest motiv propovăduitorii doctrinismului politic se supără pe mine — și pe toți aceia, cari cutesc să se amestece în treburile lor.

Domnii medici infundă gura omului, îl numesc ignorant și îl timbrează de naiv, dar nu liniștesc și nu conving pe nime despre corectitudinea sistemului lor, ba sunt nervoși și neliniștiți, fapt ce înșiră il recunoș și pe care chiar și ținuta lor îl dovedește.

Și nici că se putea altcum. Scriind pe steagul lor deviza măreață a „totalei îndreptățiri egale“ — ei precizează ca ultimă consecvență a luptelor politice aceea alternativă, că dacă nu se realizează deviza lor apodictică, atunci „sau statul se sfârșește, sau neamul nostru va trebui să piară!“

Ei, dar noi laicii, cari iubim și pe cari ne doare inima deopotrivă, atât de poporul nostru, cât și de țara din care face parte acest popor, nu ne putem împăca cu o astfel de prognost alternativă, ci cu un imbold în urma sănătosului nostru instinct de viață, căutăm calea pe care să înconjurăm această alternativă atât de fatală. Doar simțul nostru treaz ne șoptește, că existența noastră nu poate fi incompatibilă cu existența statului în care trăim de o mie de ani; așa dar o astfel de incompatibilitate meșteșugită poate fi invenția acesora, cari numai spre scopuri bune nu o folosesc.

Fapt este, că aici s'au dezvoltat două curente diametral opuse, cari se ciocnesc neconținți, dar aplanarea cărora o reclamă în mod categoric interesul de viață al ambelor părți. Ori unde stau față în față astfel de curente opuse: numai prin concesii reciproce, numai pe calea așa numitelor tranșacțiuni se poate ajunge la o deslegare pașnică și multămitoare; așa este de când a făcut Dumnezeu lumea. Întreaga viață nu e decât un lanț întreg de lupte și de tranșacții, fără de care nici o societate n'ar putea exista.

Esența unei astfel de tranșacțiuni formează concesionile reciproce ale părților litigante.

Având în vedere starea actuală a poporului nostru, care numai temeri ne inspiră, egala îndreptățire politică, — ca scop final și nemijlocit și ca condiție sine qua non a păcii între împărățiile de astăzi, pe cale scurtă nu am putea-o realiza; bine înțeles, căci împlinirea acesteia — din partea Maghiarilor n'ar însemna nici mai mult, nici mai puțin decât — renunțarea la statul lor istoric și la hegemonia elementului maghiar, un lucru la care, fără a fi siliți de nevoie extremă, — nici odată nu vor renunța.

Așa dar, dacă cu politica noastră militantă nu vom să ajungem la așa nu-

De oarece eu mă rușinez ca să repetesc acele ce Măriei Tale îi sunt deja cunoscute.

Al Măriei Tale statornic rugător la Dumnezeu:

Fr. Ant. Maria Mauro
prefectul misiunilor din Moldavia.

Note. 1. Această rugare după Salzer III. p. 561 nota a) s'a dat în limba românească și Salzer a tradus-o pe nemțe. Înțelesul prin noua traducere nu a suferit nimic.

2. Această rugare către principele Ghica în copia lui Salzer i s'a trimis de către I. Gppe (Gutäppe) Maria Martinotti prefectul conventului minorităților și vicarul general al episcopului, și s'a trimis cu datul din 29 Maiu 1779 și Salzer publică (III. 561) epistola lui Martinotti, care în specie se referează la libertățile și privilegiile catolicilor din Moldavia, și totdeodată și la rezultatul memorandumului (de sus) către principele Ghica. Martinotti, zice, că rezultatul a fost foarte rău, de oarece catolicilor li s'au șters multe din libertățile și privilegiile avute, deși catolicii nu au cruțat speșele de lipsă, și că diploma nouă s'a pus — fără nici un folos — în arhivă.

Grigorie voda Ghica III-lea în 1777 a fost ucis de Torci pentru protestul lui în cauza Bucovinei.

Sibiu, 1910.

Dr. At. Marienescu.

mitul „punct mort“, jucând în mod hazard cu interesele de viață ale poporului nostru: e nevoie să ne restrângem pretenziunile la acel minim, ce între împărățiile de astăzi pare a fi realizabil, și pe care Maghiarii sunt în stare de a ni-l împlini, fără de a abdice de propriile lor interese.

Acest minim ni-l denotă poziția noastră defensivă, care îndeamnă să ne strângem toate puterile, ca să ne putem apăra ceea ce mai avem, dar e atât de primejdios din partea contrariilor noștri puternici în urma pretenziunilor noastre juste, însă nerealizabile în împrejurările de față.

Căci să nu creadă cineva, că prin legile școlare ale contelui Apponyi s'ar fi pus capăt loviturilor îndreptate împotriva așezămintelor noastre, lovituri pornite din ipoteza greșită, că suntem conduși de tendințe centrifugale și astfel ca dușmani ai națiunii domitoare și ai statului trebuie să fim zdrobiți; vor urma deci și alte măsuri draconice; statificarea școalelor elementare, cassarea școalelor noastre medii, umilirea bisericilor și înfrângerea autonomiei lor. Deci scopul nostru nemijlocit dictat prin o situație atât de critică — între împrejurările actuale nu poate fi egala îndreptățire și de limbă (involvând acestea necesitatea largirii cercului nostru de drepturi) — ci între aceste împrejurări date — numai și numai conservarea individualității noastre etnice și a instituțiilor noastre culturale.

Întru ajungerea acestui scop sunt de părerea, că e cu totul de ajuns asigurarea drepturilor mărginite prin legile țării (status quo ante), adică: drepturile asigurate prin art. de lege 9 și 44 din anul 1868, cari conțin toate garanțiile unei dezvoltări normale, respective asigurarea drepturilor actuale, ca unei stări de drept altcum insuficiente și destul de vătămătoare, de ajuns însă pentru conservarea individualității noastre naționale.

Corectitudinea acestei teze, pentru unii poate surprinzătoare — o justifică de ajuns punctul de mănecare al șovinismului maghiar, năzuințele lor febrile cărora nu le par de ajuns reglementările aduse spre a ne înfrânge. Ia ochii acestor șoviniști legile școlare nu au nici un preț, zicând că acestea în loc să ne înfrângă: ne mai înarmează cu o multime de școli moderne, cu știința limbii maghiare și cu mijloace bănești, iar întărind-ne cu astfel de mijloace: vom putea da mai cu succes lupta pentru conservarea noastră etnică și dezvoltarea noastră culturală.

Dar cum să ne susținem neștirbit poziția într-o vreme, când întreaga putere de stat, ba chiar și societatea maghiară tinde împotriva acesteia?

Aici zace punctul de gravitație al situației, chestiunea cea mai grea, pretinzând cea mai mare precauție.

E sigur însă (căci e fapt al experienței), dând piept față cu puterea statului mult mai tare, pe lângă o luptă atât de inegală nici când n'am putut și nici nu vom putea rezista cu succes acestei puteri și a ne asigura drepturile, a delatara primejdia desființării poporului nostru și a instituțiilor noastre culturale.

Mintea sănătoasă numai atunci ne-ar putea îndemna la o luptă desohisă și hotărâtă față de năzuințele ostile ale puterii, dacă la spate ni-ar sta factori de putere, corăspunzători spre a contrabalansa forțele contrare; factori cari între împrejurările de astăzi nu i găsim. Iuzădar ne îndreptăm ochii spre Viena; istoria cu experiențele ei atât de triste ne învață, că din partea curții și a cercurilor vieneze nu ne putem aștepta la ajutorul dorit, ci numai la decepții amare! Cu atât mai puțin putem aștepta seursul României, a cărei atitudine e determinată de poziția ei internațională. De aceea soarta noastră e așa zicând depusă în mâna puterii de stat și astfel numai dela o ținută cuvenită cu scopurile acestei puteri putem aștepta îndreptarea situației noastre.

Spre a deslega problema cea mare a conservării, cu care deloc nu-și bat capul conducătorii noștri politici — ne stă întru ajutor parte istoria — dascălul vieții, — parte legile psihologice ale popoarelor.

Examinând istoria luptelor purtate pentru conservarea neamului nostru, vedem că existența acestuia de multeori a fost primejdioasă. Dacă poporul nostru în aceste vremuri de primejdii ar fi dat pept cu puterea neasămănat de mare a ermelor Hunilor, Ungurilor, Tatarilor și Turcilor: abia ar mai fi azi urmă de Român. În fața acestei puteri de neînviș poporului nostru, împins de instinctul lui de viață, s'a retras în munți, unde a stat până trecu primejdia peste capu-i; apoi trece, pietrele rămân. Dacă nu s'ar fi ascuns și celelalte popoare — chiar și Maghiarii — dinaintea hordelor tătare în

fundul pădurilor și al bălților nestrăbătute, ar trebui să primim de adevărată însemnarea istoricului care zice, că neamul maghiar s'ar fi stăns de pe fața pământului. Cei de părere contrară afirmă, că'n luptă rezidă puterea, fără de care nu se poate ajunge la nici o izbândă.

E adevărat, însă numai ținând seamă de împrejurări, de timp și de măsura puterilor — duce lupta la învingere; a da cu capul de perete, tot atât de puțin înseamnă a lupta serios, ca și asaltul unui Don Quixote împotriva morilor de vânt.

(Va urma.)

Românii din Istria.

Ziarul italian „Piccolo“ din Triest a scris acum de curând un interesant articol despre Români din Istria. Ană ca să'l scrie i a dat revista „Carroccio“ din Roma, care a povestit o întâmplare interesantă din viața Reginei României, a mult sărbătoritei Carmen Sylva.

Întâmplarea era următoarea:

Regina României se afla în Abbazia. Într-una din zile, pe când se plimba prin frumosul orș, aude deodată niște lucrători vorbind o limbă foarte asemănătoare cu cea română.

Ii întreabă cine sânt, iar ei, în îngăunitatea lor, răspunseră: „ciribiri“ din Istria, fără să le treacă măcar prin minte, că au în fața lor regina unui popor foarte tinar, căruia, deși atât de departe, îi aparțin și ei, fără să le fi trecut vreodată prin minte, că mai există pe lume și alți oameni, la fel cu ei, în ce privește rasa și limba.

Conversația reginei cu „ciribirii“ fa lungă și animată, manifestându-se o mirare crescândă din amândouă părțile de absoluta ușurință cu care se înțeleg. Carmen Sylva găsi dincolo de Dunăre munți și mare, aceeași simplitate curată a supturilor ei afecționate, muntenii și moldovenii. După ce trecu neîncrederea, „ciribirii“ jubilai, că au găsit o doamnă mare, care vorbea ca și danșii. Va să zică, sarmeni locuitori de pe poalele munților istrieni, ocupați cu comerțul ambulant de găini, când nu s'cărăbunari, și cari au numai un noroc, că au femei de o frumseță rară, pe cari le trimite ca doici la Fiume și Abbazia, — nu erau singuri pe lume!

Întâlnirea din întâmplare la Abbazia nu rămase fără efecte. Puțin timp după aceea, într-unul din satele românești un oarecare Scrobe, în amintirea vizitei regale, își atâră la sărăcăcioasa sa cărcimă o firmă pompoasă, pe care era scris: „Opătlărie la România-mare“.

Scrobe urmă și pentru Români din Istria același război de firme și inscripții, care e semnul exterior al luptelor naționale din Austria.

Mai mult nu putea, nu știa a face nimic!

Chestia națională a Românilor din Istria e agitată mai mult printre savanți decât în poporul însuși. Savanții au studiat cu drag problema acesor rămășițe răsele ale latinității. Mai întâi Naeonovici, Diaconovici în „Enciclopedia Română“, Burada în „Arhiva“ din Iași, profesorul Nicora, apoi Schiavozzi și Bartoli, distinsul profesor istrian dela universitatea din Tarin, aceștia și alții încă și au spus cuvântul asupra originii Românilor din Istria.

Ipotezele în fond se împart în două categorii. Unii susțin, că oicii sunt un rest al coloniilor militare romane, distribuite dealungul Alpilor orientali; pe de altă parte prevalează părerea acesora, cari îi consideră drept frânturi din coloniile romane, împrăștiate prin Balcani, rupte și răslețite spre nord de furtuna barbarilor.

Românii în orice caz dacă multe secole au putut trăi și au putut să se conserve naționalicește în văile teritoriale din Pisino, Albana, Castelnovo și Montemaggiore, astăzi nu mai pot trăi în această liniște națională. Marea slavă îi înconjură, ceoră să-i asimileze, speră să-i șteargă de pe fața pământului.

Preoții veniți din Croația, ori tocmai din Boemia, și școlile primare croate dau un lustru străin milenarului tip latin. Statistica înregistrează și accentuiază dispariția lor. Numărul lor oficial este de 3000, de fapt însă sunt 7000, dar acum 50 de ani trebuie să fi fost cel puțin 20 000, ceilalți au dispărut. Slavismul, căruia nu-i putură rezista, și i-a apropiat încetul cu încetul, le modifică idiomul, costumele, caracterele exterioare; și ei îndură toate în dulcea lor inconștiență.

E dureros când te gândești că o populație mică, în ce privește numărul, dar atât de tenace în păstrarea timp de secole a propriei ei limbi și rase, să dispară într-o epocă, în care frații lor dau exemple magnifice de energie și civilizație!

Aşa scria revista „Carroccio”. Iar ziarul „Piccolo”, reproducând cele scrise de revistă, adaugă:

„E foarte dureros, mai ales pentru cine cunoaşte originala frumseţe a sate-
lor române pe pajiurile istriene, voicium-
nea pitorească a costumelor, curăţia la-
tină a feţelor tinerelor fete, a copiilor, a
moşnegilor, dulceaţa serioasă a unui lim-
baj, în care au rămas atâtea vorbe dela
antica Roma. Noi, la Triest, suntem o-
biinuţi să vedem pe *cici*, murdari de
cărbaşi, obosiţi de muncă, prăpădiţi şi
îmbătrăniţi de timpuriu, de mizeria dis-
trugătoare ce-i mână la oraş, dar pentru
a avea o idee precisă de nobilimea rasei,
trebuie să o vezi în acele sate separate de
lume, prin codrii de fagi, femeile albe
spălate la isvorul rece, copiii cu graţia ra-
faelienă, bătrânii, asemenea patriarhilor
din marile picturi italiene. Abia atunci
se pricepe, ce tezaur preţios de origina-
litate etnică şi de armonie pitorească pierde
cu încetul ţara noastră!”.

Acesta este conţinutul celor două
articole. Suntem recunoscători confră-
lor italieni dela Roma şi Triest pentru
simpaticele cuvinte binevoitoare ce au
pentru fraţii noştri din Istrie. Pe de altă
parte, ne doare inima când ne gândim,
că faţă de acest deosebit interes al italie-
nilor, la noi domneşte atâtea desinteresare
pentru a aduce pe bravi români rădăciţi
printre străini în stare de a-şi menţine
naţionalitatea, şi nu putem decât îndemna
pe orice român iubitor de neamul său să
acorde cât mai multă atenţie fraţilor din
Istria. (Ad.)

Declaraţiile dlui Ionel Brătianu.

Cu ocaziunea trecerii sale prin Viena,
prim-ministrul României, domnul *Ionel I. C. Brătianu*, a avut o întrevedere cu un re-
dactor al marelui ziar vienez „*Neue Freie
Presse*”, care a publicat apoi în coloanele
acestui ziar următoarele declaraţiuni, fă-
cute din partea prim-ministrului român.

Convorbirea s'a referit la început la
audienţa primului ministru român avută
la Împăratul şi Regele nostru Francisc
Iosif.

Iată ce a spus dl Brătianu:

„Împăratul s'a arătat foarte binevoi-
tor şi a dat expresie vechei sale simpatii
pentru ţara mea. În cuvinte calde suve-
ranul s'a interesat de starea sănătăţii re-
gelui Carol, şi eu am fost în situaţia de
a-i răspunde, că monarhul se află bine
şi că urmăreşte cu obişnuită zel afacerile
statului. Cu această ocazie am avut deo-
sebită plăcere de a constata, cu câtă vlagă
a păşit împăratul în al optzecilea an
al vieţii sale.”

Apoi veni vorba despre vizita minis-
trului la contele Aehrenthal.

„Contele Aehrenthal, observă dl Bră-
tianu, care de multă vreme cunoaşte bine
situaţia României şi pe oamenii de stat
români, ştie că ţara noastră e un factor
conservator şi pactic în ostul Europei.

Că s'a ajuns la o încheiere cu pri-
vire la convenţie, e lucru foarte îmbucu-
rător. Sunt încredinţat, că această conven-
ţie va aduce o prosperare a legăturilor
economice dintre Austro-Ungaria şi Ro-
mânia.”

Cu privire la apropierea dintre Au-
stro-Ungaria şi Rusia iată ce a spus dl
Brătianu:

„România nu poate decât să se bu-
cure de tot ce contribuie la consolidarea
păcii generale, şi orice îmbunătăţire a
legăturilor internaţionale ne umple de
mulţumire.”

Intrebat fiind asupra situaţiei dintre
România şi Bulgaria, prim-ministrul Ro-
mâniei a răspuns următoarele:

„Noi am salutat cu simpatie înălţa-
rea Bulgariei la rangul de regat. Sântem
în legăturile cele mai prieteneşti cu Bul-
garia, şi orice dezvoltare şi întărire a
acestor legături este primită la noi cu sa-
tisfacţie.”

Dl Brătianu s'a arătat foarte mulţu-
mit de impresia ce i-au făcut-o bărbaţii
de stat cu cari a venit în contact în ul-
timele săptămâni.

— „Sânt fericit — a spus ministrul
— că în convorbirile pe cari le-am avut
cu toţi bărbaţii de stat ei Europei cu
cari m'am întâlnit, am putut constata o
dorinţă generală pentru susţinerea statu-
lui quo în peninsula balcanică. Această
dorinţă armonizează perfect cu interesele
României.

Se poate aştepta cu încredere — a
terminat dl Brătianu — că mulţumită
factorilor competenţi, pacea se va men-
ţine, deşi orizontul peninsulei balcanice
continuă a fi înourat.”

NOUŢĂŢI.

† **Mitropolitul Partenie.** La în-
cheierea foii primim vestea despre
moartea fostului mitropolit al Mol-
dovei, *Partenie-Clinceni*, întâmplată
Marţi după amiază în Bucureşti, la
biserica Antim, unde-şi avea locu-
inţa. A fost de 63 ani.

Pentru inundaţii francezi. Maies-
tatea Sa Regele Carol al României a dat
suma de 10 mii de lei pentru inundaţii
din Franţa. Ziarul „*L'Indépendance
Romaine*” a deschis o listă de subscrip-
ţie. Suma subscrisă în prima zi este
8650 lei. Crucea Roşie a doamnelor din
România a contribuit pe lista proprie o
mie de lei.

Onomastică. Cetim în „*Voinţa Na-
ţională*” următoarele: „Luni dimineaţa s'a
oficiat la mitropolie (în Bucureşti) un ser-
viciu divin cu prilejul zilei onomastice a
I. P. S. Mitropolit-Primat Atanasie, în as-
istenţa membrilor Sf. Sinod şi a unui
foarte mare număr de preoţi. După ter-
minarea serviciului divin înaltul ierarh a
invitat pe cei de faţă în reşedinţa metro-
polititană, unde a oferit şampanie. Intre
alţii se aflau acolo I. P. S. Mitropolit Pi-
men al Moldovei, PP. SS. LL. episcopii
Timuş al Argeşului, Ghenadie al Râmni-
cului, Nfon al Dunării-de-jos, Gherasim
al Romanului şi alţi membri ai Sf. Sinod,
directorul şi profesorii seminarului cen-
tral, protoereii capitalei şi judeţului Ilfov şi
număroşi preoţi. S'a închinat în sănăta-
tea şi fericeia Mitropolitului ţării, dorin-
du-i se viaţă îndelungată pentru binele şi
înălţarea bisericii noastre ortodoxe. Mai
mulţi preoţi au exprimat I. P. S. Sale ne-
mărginita lor recunoştinţă pentru sprijinul
pe care l-a dat consistorului superior
bisericesc, reuşind astfel să învingă pe
duşmanii bisericii.”

Concertul doamnei Lucia Cosma.
Suntem informaţi, că pe la finea
lunei Februarie doamna *Lucia Cosma*
va da un concert în Sibiu, în fo-
losul instituţiunilor culturale susţi-
nute din partea reuniunii femeilor
române din Sibiu.

Nou medic român în Sibiu. Aflăm,
că domnul Dr. *Nicolae Iltu*, după mai mulţi
ani de praxă împliniţi la clinicele din Bu-
dapesta şi Paris, şi-a început zilele ace-
stea praxa medicală în Sibiu.

„Conducătorii masselor.” Arti-
colele pe cari începem să le publi-
căm astăzi sub titlul acesta, sunt
luate iarăşi din cartea filosofului
Gustav le Bon, intitulată „*Psihologia
massetor*”.

Conferenţă la Asociaţie. Duminecă
în 6 Februar dl Romul Popescu va ţine
în sala festivă a muzeului conferenţa
anunţată: „*O excursiune în Carpaţii Ardea-
lului*”. Se vor explica 65 de fotografii, pro-
iectate curschioticonul, în parte colorate.
Contribuţiile de intrare: 50 bani de per-
soană. Pentru studenţi 10 bani. Începutul
la orele 5 d. a. preciz.

Listă de abonament. Dela dl Mi-
hail Străjan, profesor pensionar, primim
o listă de abonament la o nouă lucrare
a sa asupra filosofiei lui Schopenhauer.
Va fi o expunere rezumată a acestei filo-
sofii, cu observări critice asupra ideilor şi
pesimismului schopenhaurian, precum de
povestirea vieţii autorului. Filosofia şi
morală sa, în deplină armonie cu morală
şi spiritual religiei creştine, zice dl Stră-
jan, este pentru omul cult o adevărată
religiune, iar pentru scriitorii un bogat
izvor de inspiraţiuni. Lucrarea va apă-
rea pe rând, în broşuri de 5—6 coale de
tipar, cari vor forma un volum cam de
400 de pagini. Preţul unei broşuri este
80 de bani; se poate cere direct autoru-
lui, sau la adresa: „Administraţia Revistei
Culturale” în Craiova. O listă de abona-
ment se găseşte şi la redacţia noastră.

Apă de munte. Terminându-se lu-
crările la noul apaduct, publicul sibian
are la dispoziţie, de câteva zile, apă din
izvoarele munţilor noştri. În scurtă vreme
apa aceasta excelentă va înlocui cu totul
pe cea veche, — care încoale, decând este
ozonată, s'a dovedit a nu mai fi primej-
dioasă la băut. Apa cea nouă fie venită
în ceas bun!

Ştiri ziaristice. Dl Victor Braniste,
redactor la „*G. Tr.*”, a ieşit din închisoarea
Seghedinului, terminându-şi întâia pedeapsă
de 3 luni. A doua pedeapsă, cea de şase
luni, o va începe mai târziu. — Cu ziua
de 2 Februar ziarul braşovean „*G. Tr.*”
este semnat de dl Ion Spudercă, redactor
responsabil.

Anul cometelor se poate numi anul
1910, căci, afară de cometa Halley şi cea
dela Iohannisburg, astronomii mai anunţă
ivirea altor trei comete tot în cursul
anului acestuia

Boicotarea cărnii în statele unite.
În oraşele americane au început a scădea
preţurile alimentelor. Producătorii se tem
nu cumva consumatorii să se înţeleagă
între sine şi, afară de carne, să boi-
coteze şi alte alimente. Mai ales se
tem vânzătorii de lapte, cari unul după
altul au scăzut în grabă preţurile urcate
în mod nefiresc. Va să zică, un bun leac
împotriva scumpetei anormale este şi
boicotarea, nu numai reuniunile de con-
sum.

Fallières preşedintele republicii fran-
ceze, cum se scrie din Paris, are în curând
să se retragă dela postul său, pentru mo-
tive de sănătate.

O statistică oficială s'a publicat
asum despre victimele cutremurului din
Italia, întâmplat în 28 Decembrie 1908
Din aceasta se vede, că la Messina şi
împrejurime au fost omorâţi 60.325 de
oameni, iar în Calabria 16.958 (dintre cari
în Reggio peste 15 mii). Numărul total e
prin urmare 77.283, — mai înainte se zi-
cea, că au perit 150 de mii.

Gradele extreme ale temperaturii.
Cel mai înalt grad de temperatură a fost
observat în pustietatea Scharei, unde în
umbră termometrul arată adesea 50 de
grade. În Franţa căldura cea mai mare a
fost de 41 de grade, în ţara noastră 40
de grade. Temperatura cea mai scăzută
este în Verhoiansk, în Siberia, cu minus
72 de grade; tot aici, în acest loc al Si-
beriei, termometrul arată vara o căldură
de 31 grade în umbră, — locuitorii prin
urmare au de suferit o schimbare în tem-
peratură de 103 grade.

Vânătoare neaşteptată. Dintr'o me-
nagerie, care plecase din oraşul elveţian
Lugano, a scăpat din cuşcă un tigru şi
a fugit în pădurile Tessinului. Tigru a
sfâşiat mai multe vite. S'a organizat vâ-
nătoare de mai multe ori; dar, până acum,
fără rezultat. Locuitorii tremură de groaza
fearei scăpate.

În afacerea Hofrichter cercetarea
va fi terminată cât mai curând. Acum va
fi ascultată soţia lui Hofrichter.

Aviatică. Societatea berlineză de ae-
roplane Wright va aranja în Viena şi Bu-
dapesta mai multe ascensiuni în zilele cele
mai d'aproape.

Modern. Intr'o gazetă din Budapesta
se publică un anunţ interesant de căsă-
torie: Un coşar sau hornar, în etate de
30 de ani, caută pentru a lua în căsăto-
rie o domnişoară de 20—22 de ani, cu
o bună educaţie, şi cu o zestre de 8 mii
până la 10 mii de coroane. Oferte se-
rioase se primesc la adresa... şi celelalte...
Când dl hornar îşi permite astfel de gas-
turi, ce să mai zică de flăcăii intelectuali
ai vremii?

La fondul jubilar Nicolae Cristea
pentru monumentele bărbatilor binemerita-
ţi ai meseriilor noastre au mai dăruit:
Alexandru Şimon c. şi r. locotenent 20
bani, Nicolae Licareţi, sublocotenent 50
bani, Măricara Mânzat năş. Radu, Coman
Mânzat, măcelar, Mihail Sinu, croitor, Ilie
Steflea, blănar, Stefan Doichiţă, sod. fri-
zer, câte 20 bani şi Victor Tordăşianu,
prezid. 10 bani.

Când copiii cetesc cărţi rele. În
Braunau din Austria de sus s'a petrecut,
nu demult, un caz îngrozitor: O femeie
bătrână a fost omorată de trei băieţi,
unul de 13 ani, al doilea de 11 şi al
treilea numai de 9 ani. Omorul a fost plănu-
it. Băiatul cel de 11 ani ajutat de cei doi to-
varăşi s'a aruncat la nenorocita bătrână
şi a spintecat-o cu numeroase lovituri de
cuţit. Făptuitorii au fugit; dar în curând
au fost prinşi şi au recunoscut, că omo-
rul l-au comis cu scop de a lua dela fe-
mea câţiva bănişori ce adunase. Tinerii
criminali, cari s'au ocupat mult cu ce-
tirea povestirilor la Sherlock Holmes,
şi cari au făptuit orima înăurită de lea-
tura aceasta, vor fi închişi în casă de co-
recţiune. Iată efectele unei citiri necon-
trolate.

Gotterhalte. Regimentul de inf. nr.
76, staţionat în Strigoniu, şi-a serbat în
săptămâna aceasta jubileul de 50 de ani
de când a fost înfiinţat. La sfârşitul ser-
viciului divin, oficiat în catedrala de a-
colo, muzica militară a cântat obişnuitul
„Gotterhalte”. O mare parte a publicu-
lui, — după cum anunţă zărele din Bu-
dapesta, — s'a ridicat la auzirea imnului
împăratesc, şi demonstrativ au părăsit bi-
serica. Intre demonstranţi sunt şi funcţi-
onari de stat şi slujbaşi dela oraş şi co-
mitat.

Cook, cel ce voia să descopere po-
lul nordic fără a-l vedea, este urmărit de
lege pentru mai multe înşelătorii, ce se
zice că a comis. Încă n'a putut fi prins.
Se crede, că stă ascuns în Viena.

Petrecere în Brad. Meseriaşii ro-
mâni din Brad invită la petrecerea socială
împreună cu declamări şi joc, ce o vor
aranja la 30 Ianuarie v. (12 Faur n.) 1910
în „Hotel Central”. Venitul curat e des-
tinat pentru fondul de zestre a fetelor
harnice, ce se mărită după meseriaşi. În
pauză: Declamări şi tombolă. Intrarea
de familie 2 cor.; de pers. 1 cor. Înce-
putul la 9 ore seara. Suprasolvirile şi
contribuiriile se vor publica.

Aviz.

Membrii români ai adunării mu-
nicipale sunt rugaţi a lua parte la
constituirea ce se va ţinea Luni în
7 Februarie a. c. la orele 8 a. m.
în localul casinei române din Si-
biu cu privire la ordinea de zi a
adunării generale municipale din
aceeaşi zi.

Sibiu, 1 Februarie 1910.

Dr. Lemény.

Dr. Borcia.

Cărţi şi reviste.

Insemnătatea şi influenţa morală a
caracterului şi a bunelor maniere (după
S. Smiles) de M. Străjanu, Craiova, 1909.
O broşură de 36 pag. Preţul 1 leu.

Despre Visuri, apariţiunea spiritelor
şi fenomenele înrudite cu acestea, de M.
Străjanu, Craiova. O broşură de 31 pag.
Preţul 1 leu.

Nerina, un episod din viaţa poetului
Leopardi, născut după Paul Heyse, de M.
Străjanu, Craiova, 1909, tip. N. I. Macavei.
O broşură de 35 pag. Preţul 30 bani. —
Toate broşurile acestea literare se găsesc
de vânzare în librării şi la autor, la dl
M. Străjanu, doctor în filozofie, Craiova,
strada 14 Martie nr. 5.

„N. R. Literar” nr. 3 din 17 Ianua-
rie 1910 cuprinde: Literatura românească
din regat, în Bucovina. Cugetări. Convo-
iul Indianilor, poezie de Lenau, trad. de
I. G. Toma. † Teohari Antonescu, de N.
Iorga. O amintire despre Augustin Bunea,
de St. Meteu. „Viforul”, drama dlui De-
lavrancea, de Oreste. Oedip la Colona,
dramă de Sofocle, trad. din greceşte, de
M. Iorgulescu. Cronică. Abonamentul pe
un an 5 lei. Un număr 10 bani.

Teatru german.

Astăzi, Vineri la orele 7 sara: *Im
Klubsessel*, comedie. Sâmbătă teatral e
închis. Duminecă d. a. la orele 3: *Ein
Herbstmanöver*, operetă, sara: *Buridan's Esel*.

Cea mai îndăratnică tuse

şi alte boale de piept, de cari are să suferă,
tînăr şi bătrîn, se uşurează şi vindecă re-
pede prin „*Emulsiunea lui Scott*”. Deja pu-
tine doze vă vor convinge spre mai marea
Dvoastre mulţumire despre aceasta.

Excelentul efect al

Emulsiunii lui Scott

se bazează pe curăţenia şi puterea
de hrană a tuturor părţilor ei con-
statătoare şi a prelucrării acelor
după experienţele lui Scott, fiind
făcute uşor de mistuit şi pentru
cel mai slab stomac.

Emulsiunea lui Scott

Veritabil numai e neîntrecută şi trece ca Emul-
siunea lui Scott. — Pescarul — ca
semnul garanţiei a experienţelor
lui SCOTT. Preţul unei sticle originale c. 2.50.
Se găseşte în toate farmaciile.

Nr. 17/1910

[34] 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător dela școala noastră din Mihalțu se organizează prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Salarul 600 cor. (282 coroane din arândă anuală a unui loc arător de 6 și jum. jugăre, iar 318 cor. din repartitiune) cuartir și lemne de foc.

Cerile de concurs se vor înainta subscrisului oficiu în termenul sus indicat, îndatorat fiind cel ales a conduce copiii în Dumineci și sărbători la biserică și a cânta cu ei la liturgie și fiind preferiți cei ce vor putea a forma cor.

Completarea salariului prescrip de art. XXVII. ex 1907 se va face cu 1 Sept. 1910 prin ajutor dela stat.

Alba-Iulia, 16 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial în conțelegere cu comitetul parohiei.

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Licitațiune minnuendă!

Gomuna bis. gr. or. din Aszonyfalva (Frăua) protopresbiteratul Mediaș, dă în întreprindere adaptarea școalei cu prețul de strigare 4800 Cor.

Licitațiunea minnuendă să va ținea în 14/27 Februarie s. c. la orele 1 p. m. în școala noastră de aici.

Cei ce vor să reflecteze au să depună 10% din prețul de strigare vadiu în bani sau hârtii de valoare.

Planul și preliminarul aprobate de Prea Venerabilul Consistoriu și de comisiunea administrativă comitat, să pot vedea în cancelaria oficiului parohial.

Aszonyfalva (Frăua) în 19 Ianuarie (1 Februarie) 1910.

Pentru comitetul parohial:

Teofil Holerga **Nicolae Muntean**
paroh gr. or. episcop.

[35] 1-3

Nr. 631/1909 prot.

(32) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de clasa I Roșia, protopresbiteratul Sibiiului, amăsurat dispoziției consistoriale din 9 Ianuarie s. c. Nr. 14,048 Bis. ex. 1909, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a și așterne cererile concursuale instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a să prezenta, cu prealabila încredințare a subscrisului, în biserică (în vre-o Duminecă sau sărbătoare spre a cânta, cuvânta și respective celebra.

Sibiiu, 16 Ianuarie 1910.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Sibiiului în conțelegere cu comitetul parohial.

Dr. Ioan Stroia
protopresbiter

Un practicant de notar

afă înmediat aplicare în cancelaria subscrisului. Plată lunară 80 cor. Sistemizarea postului de vice-notar e în curgere. Cei cu ecsamen sunt preferiți.

George Popp,
notar.

[36] 1-3

Părău p. u. Sárkány.

Doi culegători

afă înmediat ocupație în tipografia arhidiecezană.

Dela reflectanți se cere ca să fie în stare a executa și lucrări mai complicate. — Ceice — afară de limba română — cunosc și limba maghiară sau germană, sunt preferiți.

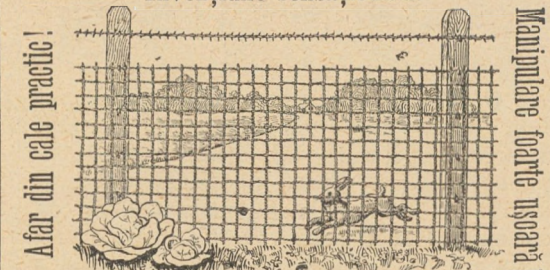
De vânzare

este în cetatea de sus o casă mare modernă ce aduce interese de cor. 5200.—. Deslușiri la administrația acestei foi.

(33) 1-5

Garduri colosal de eftine!

Invențiune sensațională.

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc perfecțiunea netre- Impletituri-Hungaria. Se face năcută a patent. — me suflată de zine. mai din sâr-

Prețul per metru pădrat 30 bani și mai mult. A se comanda la singurul fabricant:

Alexandru Haidekker, Fabrică de grății, impletituri și gard. de sarmă.
Budapest VIII. Üllői ut 48/82.
Serviciu eftin, prompt și conștientos.
Catalog ilustrat gratuit și franco.
[29] 1-10

Incomparabil**Soiu de struguri**

Pentru a putea dovedi aceasta la struguri „Dellavare” am comandat din această vie fotografii originale cari sunt provăzute cu vidi-marea unui notar public. Această fotografie conține: o bucată vie de 20 ani, perfectă și producătoare 32 struguri, un butuc de 4 ani, 168 vâstari și 11 butuci de 4 ani stând într-un rând cu mai bine de 1600 struguri splen-dizi și sănătoși. Acestea toate sunt luate a-colo unde la o depărtare de câți-va metri s'au pusit cu tot stropitul de 4-5 ori, vite de vie europene. Acest an a dovedit că acestui soiu de struguri, fără a fi stropiți, nu le-a stricat nici o boală. — Afar de aceea mai au favorul că nu trebuie altoiți și îngropatul în pământ nu e necesar, căci vâstăru nu îngheață de loc iarna. Vinul e de prima calitate și mult în cantitate. Sub acest nume se pun în vânzare și soiuri de iarnă mai slabe; cele însă voiește să-și procure soiuul cel mai nobil și mai veritabil să cumpere numai via „Dellavare” a lui Gavril Nagy. Trimiteți fiecărui care îmi dă adresa, despre struguri „Dellavare”, descriere amănunțită cu fotografie colorată, vidimată de notar public, precum și cu alte 40 ilustrațiuni în text.

Catalogul meu ilustrat, gratuit și franco. Cereți încă astăzi acest catalog plin de învățături, care dă deslușiri amănunțite și despre altoirea viei.

Gavril Nagy, mare posesor de vie în Kóly, (Ungaria). Stațiune de poștă, telegraf și telefon. Corespondență în limba maghiară, germană, croată, sârbă și română.

(411) 2-3

Prima fabrică ces. și reg. privilegiată de

Casse de fer și oțel

și

lăcătușerie de artă și construcție.

E. Purece

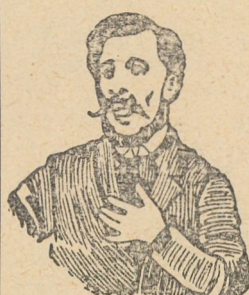
Sibiiu — Nagyszeben
Strada Faurului Nr. 19.

(22) 2-10

O vai!

La tusă, răgușală și mucărie ajută repede și sigur

Trăiască!

„Pastilele de piept ale lui Egger”

au gust bun, și nu influențează asupra apetitului.

Un carton 1 coroană și 2 coroane.

Carton de probă 50 bani.

Deposit general și de expedare:

Farmacia „Reichspalatin”
Budapesta, VI., Váci-körut 17.

Pastilele de piept ale lui EGGER m'au scăpat repede!

O să mă înnece de această tusă rea!

Se găsește în Sibiiu la: Guido Fabritius, Carol Morscher, Carol Müller, E. Rummler, Carol Prissel, Au- (345) 19-26 gust Teutsch; în Sebeș la: Wilhelm Lederhilger, Ludwig Binder, farmacia.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabrică

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lature, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate

(302) 23-52

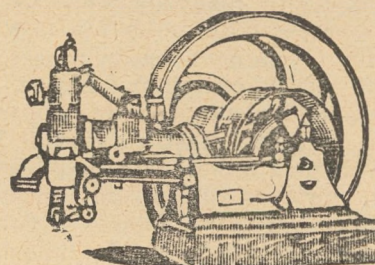
Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru face-rea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopo- telor vechi cu ajustare de fier bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețcuranturi ilustrate gratis.

Fabrica drezdană de motoare societate pe acții.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare a Germaniei.

Liferează în cercuri specialiste bine cunoscutele

MOTOARE ȘI LOCOMOBILE

cu

Benzin, ulei crud, gaz, petrolu,
precum și

Motoare cu tragere de gaz.

Noutate surprinzătoare!

Generator cu tragere de gaz universal.

Cheltueli de mănare:

pe oră și putere de cai numai circa 1 filer.

Depositar general:

IGNACZ GELLÉRT & COMP.

Budapest, Teréz körut 41. Telefon 12-91.

Garanție foarte bună. Condiții de plată favorabile.

(329) 15-20

se adresează, cine dorește a-și pro-
cura varietăți autentice de:

Pomi roditori

arbori pentru alee, plante de ornament, conifere, plante de împrejmuire, fructe cu boabe, pueți, etc.

Vite altoite

(calitate superioară)
viță europeană și americană cu și fără rădăcini.
(Catalog instructiv la cerere gratuit).

FISCHER & Co.
Pomi Vilicultura